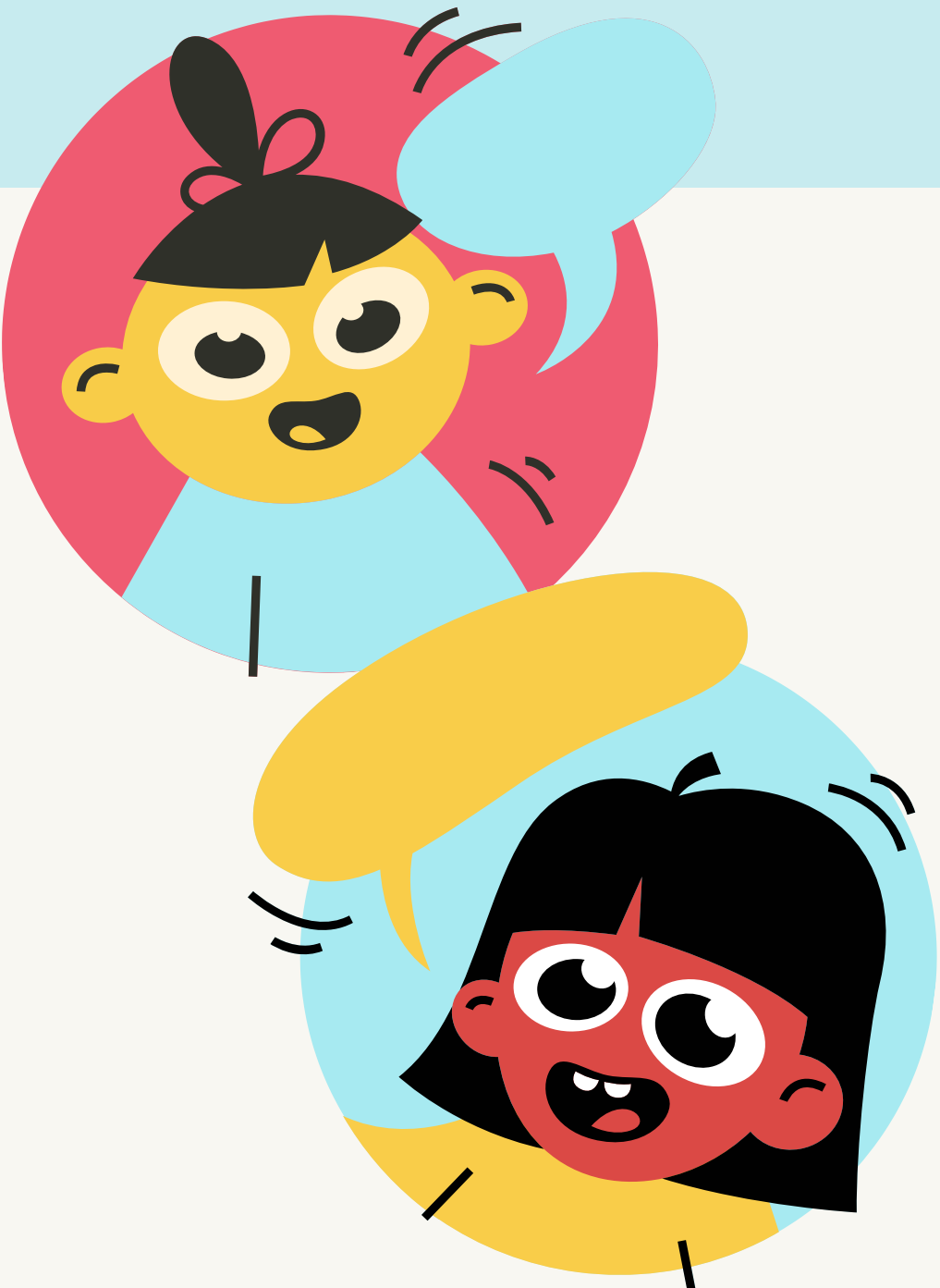

REHABİLİTASYON DANIŞMANLIĞI

Özel gereksinimli birey, fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duygusal yetilerindeki çeşitli düzeyde kayıplardan dolayı topluma diğer bireylerle birlikte, eşit koşullarda tam ve etkin katılım sağlayamayan, katılımı etkilenen kişidir.

Bireyin doku, organ, fonksiyon ve psikiyatri tanısı ve buna bağlı muhakeme yeteneği kaybından kaynaklı özel gereksinimliliğini uluslararası yöntemleri temel alarak belirleyen derecelendirmeler, sınıflandırmalar ve tanılamaları ifade etmektedir.

Bu panoyu okuduktan sonra 'Özel Gereksinimli Bireylere' yönelik aklınıza takılan sorularınıza cevap bulacaksınız. Merak ettiğiniz ve aklınıza takılan başka sorular varsa da sizleri bilgilendirmek bizi mutlu eder.

İyi okumalar :)

SAĞLIK KURULU RAPORLARI

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN SAĞLIK KURULU RAPORU NEDİR?

Özel gereksinimli bireyler için sağlık kurulu raporu kişilerin engellilik durumlarını, engel gruplarını, engellilik tür ve derecelerini değerlendiren Sağlık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş heyetler tarafından düzenlenen bir belge olup engelli haklarından yararlanmak için temel belge niteliğindedir.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN SAĞLIK KURULU RAPORU NERELERDE KULLANILIR?

Özel gereksinimli bireyler için sağlık kurulu raporu; engelli aylığı, evde bakım yardımı, bakım hizmetleri, özel eğitim, istihdam ve sağlık gibi alanlarda tanımlanmış hak ve hizmetlerden yararlanmak için gerekli olan belgedir. Engelli sağlık kurulu raporu, engelliler için düzenlenmiş vergi indirimleri, vergi muafiyetleri ve çeşitli alanlardaki indirimler için de kullanılmaktadır.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN SAĞLIK KURULU RAPORU NEREDEN ALINMAKTADIR?

Özel gereksinimli bireyler için sağlık kurulu raporu, Sağlık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş hastanelerden alınmaktadır. Yetkili hastaneler Sağlık Bakanlığı internet sitesinde yayımlanmaktadır.

ÇOCUKLAR (0-18 YAŞ) İÇİN ÖZEL GEREKSİNİM RAPORU NASIL ALINMAKTADIR?

Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirme Raporu (ÇÖZGER) almak için çocuğun bakımını üstlenen kişinin başvuru dilekçesi ile ÇÖZGER düzenlemeye yetkili hastaneye başvuru yapması gerekmektedir.

SAĞLIK KURULU RAPORLARI

**ÇOCUKLAR (0-18 YAŞ) İÇİN DÜZENLENEN
RAPORDA (ÇÖZGER) BELİRTİLEN ÖZEL
GEREKSİNİM DÜZEYLERİ HANGİ ENGEL ORANLARINA
KARŞILIK GELMEKTEDİR?**

ÇÖZGER Yönetmeliği'nde engel kavramı ya da oranı belirtilmeksizin çocukların "özel gereksinim" düzeyleri belirlenmektedir.

Yönetmeliğin mevzuata uyum başlıklı ek-3 sayılı tablosunda özel gereksinim düzeylerinin hangi engel oranı aralıklarına denk geldiği yandaki tabloda yer almaktadır.

Özel Gereksinim Düzeyi	Engel Oranı Aralığı
Özel Gereksinimi Vardır ÖGV	20-39
Hafif Düzeyde ÖGV	40-49
Orta Düzeyde ÖGV	50-59
İleri Düzeyde ÖGV	60-69
Çok İleri Düzeyde ÖGV	70-79
Belirgin Özel Gereksinimi Vardır	80-89
Özel Koşul Gereksinimi Vardır	90-99

ÇÖZGER RAPORUNA İTİRAZ NASIL YAPILIR?

ÇÖZGER raporuna çocuğun bakımını üstlenen kişi ya da raporu talep eden kurum tarafından ikamet edilen ya da raporun alındığı ilin İl Sağlık Müdürlüğüne, raporun teslim alındığı ve/veya e-devlet üzerinden görüldüğü tarihten itibaren otuz gün (30) içerisinde başvuruda bulunularak itiraz edilebilir. İl Sağlık Müdürlüğü, çocuğu farklı bir hastaneye yönlendirir. İtiraz sonucu alınmış ikinci ÇÖZGER raporunu, bakımını üstlenen kişi ya da hizmet veren kuruluş uygun bulur ise üçüncü hastane olan hakem hastaneye gidilmeksizin kabul edilip kullanılabilir. İl Sağlık Müdürlüğü, ikinci ÇÖZGER raporunun sonucuna itirazın devam etmesi halinde çocuğu hakem hastaneye yönlendirir.

SAĞLIK HİZMETLERİ

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER HASTANELERDE HANGİ HAKLARI BULUNMAKTADIR?

Özel gereksinimli bireyler için sağlık hizmeti alırken öncelik sıraları bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı kayıtlarında "öncelikli" kaydı bulunan vatandaşlarımız kendilerine ayrılmış olan kontenjandan faydalanarak randevu alabilmektedir.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN GEREKLİ OLAN ARAÇ-GEREÇLER, TIBBİ MALZEME, SARF MALZEMELERİ, ORTEZ-PROTEZ GİBİ MALZEMELERİN BEDELLERİ NASIL KARŞILANMAKTADIR?

5510 sayılı Kanun ve Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde düzenlenen Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde (SUT) belirtilen şekilde yardımcı araç-gereçler, tıbbi malzeme, sarf malzemeleri, ortez-protez gibi malzemelerin ödemeleri SGK tarafından yapılmaktadır.

EVDE SAĞLIK HİZMETİNDEN FAYDALANABİLİR Mİ?

Evde sağlık hizmeti almak isteyen hastalar veya aile bireyleri Sağlık Bakanlığı bünyesindeki ulusal çağrı merkezi 444 38 33 nolu telefonu arayarak müracaat ederler. Çağrı merkezindeki görevli personel hizmet talep eden kişi ile görüşme yaparak gerekli işlemleri başlatır.

FİZİK TEDAVİ HİZMETİNDEN NASIL YARARLANILIR?

Uygun rapor alındığında engelli birey durumuna göre devlet hastanelerinde fizik tedavi alınabilir.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER İÇİN KİMLİK KARTI

Bu Kimlik Kartını alabilmek için özel gereksinimli birey sağlık kurulu raporu ile %40 ve üzeri engelli olduğunu belgelemelidir. Özel gereksinimli bireyin 18 yaşından küçük olması durumunda sağlık kuruluraporunda “Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre

- Hafif Düzeyde ÖGV (40-49),
 - Orta Düzeyde ÖGV (50-59),
 - İleri Düzeyde ÖGV (60-69)
 - Çok İleri Düzeyde ÖGV (70-79),
 - Belirgin Özel Gereksinimi Vardır (80-89),
 - Özel Koşul Gereksinimi Vardır (90-99)
- ifadelerinden birinin yer alması gerekmektedir.

Bireyin ikamet ettiği ildeki Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne 2 adet fotoğraf, nüfus cüzdanı ve engelli sağlık kurulu raporunun aslı veya onaylı örneği ile müracaat edilerek kimlik kartı alınabilir.

Bunun yanı sıra, yeni Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı sahibi olan vatandaşlarımız, Kimlik Kartı başvurularını e-Devlet kapısı üzerinden yapabilirler.

%40 ve üzeri engelli sağlık kurulu raporu olan vatandaşlarımız (2019 yılı öncesinde verilen sağlık raporlarının güncellenmesi durumunda) e-Devlet üzerinden başvuruda bulunmaları halinde, düzenlenen kimlik kartları kişilerin MERNİS’ te kayıtlı bulunan adreslerine veya başvuru esnasında beyanda bulundukları adrese iadeli taahhütlü posta ile teslim edilecektir.

EĞİTİM

EĞİTİM HAKLARI NELERDİR?

Özel gereksinimli bireyler Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi eğitim kurumlarında/okullarında veya özel eğitim kurumlarında/ okullarında eğitim-öğretimden yararlanmaktadır. Buna göre özel eğitime ihtiyacı olan bireylere verilen özel eğitim hizmetleri;

- Engel türlerine yönelik olarak açılan ayrı özel eğitim okullarında, (görme, işitme, zihin engellilere, otizmlili bireyler ve süregen hastalığı olanlar için hastane ilköğretim okulları)
- Genel eğitim içerisindeki okulların özel eğitim sınıflarında,
- Okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında kaynaştırma eğitimi (Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademede diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri sunulurken akranları ile birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğitim) uygulanan sınıflarda,
- Gerçek veya tüzel kişilerce açılmış olan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilmektedir.

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİNDEN YARARLANMAK İÇİN NEREYE BAŞVURMAK GEREKLİDİR?

Özel eğitim hizmetlerinden yararlanmak için ikamet edilen ilçede bulunan MEB'e bağlı Rehberlik Araştırma Merkezine (RAM) başvuruda bulunulması ve bireyin eğitsel tanılmasının yapılması gerekmektedir.

Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanılmasıyla ilgili ilk başvuru; okul yönetimi, veli ya da zihinsel engeli olmayan 18 yaşından büyük bireyin kendisi tarafından; resmî kurumlarda bakım ve barınma hizmetinden yararlanan bireyler için kurumun resmî yazı ile görevlendireceği personel tarafından RAM'a yapılır.

EĞİTİM

EĞİTSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA NEDİR?

Rehberlik Araştırma Merkezlerinde, bireyin tüm gelişim alanındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerinin değerlendirilmesi amacıyla nesnel, standart testler ve engelli bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılan tüm uygulamalardır.

ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDEN HİZMET ALMAK İÇİN NEREYE BAŞVURU YAPMAK GEREKLİDİR?

ÇÖZGER vermeye yetkili hastanelerden alınan “eksiksiz” doldurulmuş “engelliler için sağlık kurulu raporu” ile ikamet edilen ilçede bulunan Rehberlik Araştırma Merkezlerine müracaatta bulunulmalıdır.

ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNİN ÜCRETLERİNİN ÖDEMESİ HANGİ KURUM TARAFINDAN YAPILMAKTADIR?

Özel eğitim gerektiren bireylere, her tür ve kademedeki eğitim ortamlarında devam ettiği eğitim programlarının amaçlarını gerçekleştirmek üzere özel eğitim desteği verilir. Bu amaçla bireysel ve grup eğitimi imkânları sağlanır.

Özel eğitime ihtiyacı olduğu “Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu” tarafından tespit edilen tüm engelli bireylerin yararlandığı özel eğitim hizmetlerine ilişkin ödemenin Bütçe Uygulama Talimatı ile belirlenen kısmı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Bu miktar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından özel eğitim hizmeti veren kuruma ödenmektedir.

EĞİTİM

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYİN AİLESİNE YÖNELİK EĞİTİM HİZMETLERİ NASIL VERİLMEKTEDİR?

Aile eğitim hizmetleri, rehberlik ve araştırma merkezleri, özel eğitim okul ve kurumları, kaynaştırma uygulamaları yapılan okullar tarafından hazırlanır ve yürütülür. İhtiyaç halinde bu hizmet evlerde de yürütülebilir.

ÜNİVERSİTE SINAVINA GİREN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN NE TÜR KOLAYLIKLAR SAĞLANMAKTADIR?

Üniversite sınavına giren engelli öğrenciler için gerekli fiziksel düzenlemeler yapılmaktadır. Ortopedik ve görme engellilere uygun olarak düzenlenmiş sınav mekânları hazırlanmakta, görme engelliler ve az görenler için 30 dakikalık ek sınav süresi verilmekte, sınav sorularını okuyacak ve söylenecek yanıtları yazacak uygun eğitilmiş ve düzgün diksiyonlu "yardımcı refakatçi" eşliğinde sınava girme olanağı tanınmaktadır.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE SAĞLANAN KOLAYLIKLAR NELERDİR?

Başarılı ve ihtiyaç sahibi engelli öğrencilere Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından öncelikli olarak öğrenim kredisi, katkı kredisi ve yurt tahsisi yapılmaktadır. Üniversitelerde, öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırmak için gerekli tedbirleri almak ve bu yönde düzenlemeler yapmak üzere "Engelliler Danışma ve Koordinasyon Birimi" oluşturulması sağlanmıştır.

ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN ÖĞRENCİLERİN OKULLARA ÜCRETSİZ ERİŞİMİ SAĞLANMAKTA

Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve engelli öğrencilerin okumaya teşvik edilmesi amacıyla özel eğitime gereksinim duyan çocukların okullara erişimi ücretsiz sağlanmaktadır.

SOSYAL YARDIMLAR

ENGELLİ AYLIĞINDAN NASIL YARARLANILIR?

Engelli aylığı 2022 sayılı Kanun kapsamında, sosyal güvenlik kurumlarından (SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) hiçbirine tabi olmayan ve muhtaçlığı ilgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından belgelenen, 18 yaşından büyük engellilere ya da 18 yaşından küçük engelli yakını bulunanlara verilen bir aylıktır. Engelli aylığından yararlanmak için gelir kriteri bulunmaktadır. Hanenin toplam gelirinin (menkul-gayrimenkul), hanede ikamet eden kişi sayısına bölündüğünde ortaya çıkan tutarın net asgari ücretin üçte irini geçmemesi gerekmektedir.

18 yaşından büyük engellilerin %40 ve üzeri engel oranına sahip olmaları, 18 yaşın altındaki engelliler için Hafif Düzeyde ÖGV (40-49,) Orta Düzeyde ÖGV (50-59) , İleri Düzeyde ÖGV (60-69) Çok İleri Düzeyde ÖGV (70-79), Belirgin Özel Gereksinimi Vardır (80-89), Özel Koşul Gereksinimi Vardır (90- 99) ifadelerinden birini almış olma şartı aranmaktadır.

EVDE BAKIM DESTEĞİ NEDİR?

Özel gereksinimli bireylerin hayatlarının idamesini evde yürütecek kişilere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından ödenen ücrete evde bakım desteği denilmektedir. Evde bakım desteği engelli bireylerin kendisine değil, bakımını üstlenen akrabası, vasisi gibi üçüncü kişilere yapılan destektir.

ALO 183 SOSYAL DESTEK HATTI NEDİR?

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çağrı Merkezlerinden Alo 183 Sosyal Destek Hattı aracılığı ile aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ile gaziler ve gazi yakınlarına yönelik hizmetlere ilişkin çağrılar değerlendirilerek rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmaktadır. 7 gün 24 saat çalışma esasına göre hizmet vermektedir.

SIKÇA SORULAN SORULAR

RAM RAPORU E OKULDA NASIL GÖZÜKÜR?

Bu rapor E-okul sistemi üzerinden de görüntülenebilmektedir. Ancak detaylı bir bilgi akışı söz konusu değildir. Bu rapora sahip olan çocuklar E-okul sistemi bilgilerinin yanında "Kaynaştırma Eğitimi Alıyor" yazısı yer alır. Sistem üzerinde öğretmenler yalnızca bu yazı içeriğini görebileceklerdir.

RAM RAPORU SİCİLE İŞLENİR Mİ?

Evet Ram raporu alındığında bireylerin siciline işlemektedir. Ancak bireylerin iyileşme eğilimi göstermesi halinde, bu raporun iptali ve sicilden silinmesi de söz konusu olabilecektir. Çünkü bu raporlar her yıl yenilenmek durumundadır. Raporu bulunan bireyin iyileşme sürecinde olduğu değerlendirilmede fark edilirse, rapor iptal edilebilir.

RAM RAPORU ALMANIN ZARARLARI VAR MI?

Özellikle özel eğitim gereksinimi bulunan çocukların ebeveynleri bu noktada büyük tereddütler yaşamaktadır.

Alınan bu rapor çocukların özel eğitim alarak, bu yöndeki ihtiyacının giderilebilmesi amacını taşımaktadır. Yani bu raporun alınmasının çocuğa bir zararının bulunduğu söylenemeyecektir. Aksine RAM'in ilgi alanı kapsamında hastalığı bulunan bireyler, özel eğitimlerle topluma başarılı bir şekilde kazandırılabilir.

RAM RAPORU İLERİDE SORUN OLUR MU?

Ram raporu bireyin yaşamının ilerleyen dönemlerinde herhangi bir olumsuzluğa yol açamayacaktır. Devlet hastanesi ya da Rehberlik ve Araştırma merkezleri sayesinde alınan bu rapor ilerleyen dönemlerde iş hayatına, evlenmeye ya da askerliğe engel bir durum teşkil etmeyecektir. Ayrıca yukarıda da belirtildiği gibi iyileşme durumu söz konusu olduğunda raporun iptal edilerek silinebilmesi de mümkündür.

RAM RAPORU İLE OKUL ERTELEME MÜMKÜN MÜ?

Bu raporu edinmeniz halinde çocuğunuzu bir sene daha anaokuluna gönderebilmeniz mümkün olabilecektir.

Bunun yanı sıra derseniz anaokuluna ya da birinci sınıfa bir yıl geç gönderebilme imkanınız bulunmaktadır. Ancak bu raporun geçerliliği bir yıl olacağı için, ikinci bir kez erteleme için yeni bir raporun alınması gereklidir. Rapor öncelikle hastanelerde, sonrasında ise Rehberlik ve Araştırma merkezlerine gidilerek yenilenebilecektir.